هەر خاوەنی زێڕ وزیوێك مافەكەی (زەكاتەكەی) نەدات؛ ئەوا لە ڕۆژی قیامەتدا پزیشكی ئاگرینی بۆ ئامادە دەكرێت

لە ئەبی هورەیرەوە -ڕەزای خوای لێبێت- کە پێغەمبەری خودا -صلی الله علیه وسلم- دەفەرموێت: «هەر خاوەنی زێڕ وزیوێك مافەكەی (زەكاتەكەی) نەدات؛ ئەوا لە ڕۆژی قیامەتدا پزیشكی ئاگرینی بۆ ئامادە دەكرێت كە لە ئاگری دۆزەخدا سوور كراونەتەوە، لاتەنیشت و نێوچاوان وپشتی پێ داخ دەكرێت، هەر كاتێک (پزیشکەکە) سارد بووەوە دووبارە گەرم دەكرێنەوە، لە ڕۆژێكدا كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا دادوەری لەنێوان هەموو بەندەكاندا تەواو دەكرێت، پاشان ڕێگەی پێ نیشان دەدرێت یان بەرەو بەهەشت یان بەرەو دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە وشتر؟ فەرمووی: «خاوەنی وشتریش ئەگەر مافەكەی نەدات وهەندێ لە مافەكەی ئەوەیە لەكاتی دۆشینی بەشی فەقیر وهەژارانی لێ بدرێت، لە ڕۆژی قیامەتدا ئەو كەسەی (كە زەكاتی لە وشترەكان نەداوە) لەسەر ڕووی فڕێدەدرێتە سەر بیابانێكی تەختی ساف، وشترەكان دێن زۆرتر وقەڵەوترن تەنانەت بێچووەكانیشیان لەگەڵدایە، پێی پێدەنێن وگازی لێدەگرن، كاتێک ئەوانەی سەرەتا تەواو دەبن ودێنە كۆتایی سەر لە نوێ دەستپێدەكەنەوە بە درێژایی ڕۆژێک كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە هەتا دادوەری لە نێوان هەموو بەندەكاندا تەواو دەبێت، پاشان ڕێگەی خۆی پێ نیشان دەدرێت، یان بەرەو بەهەشت یان بەرەو دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە گاگەل (گا ومانگا) وپەز (مەڕو بزن)؟ فەرمووی: «هەر خاوەنێكی ئەمانە ئەوەی كە لەسەری پێویستە نەیبەخشێت، كاتێک ڕۆژی قیامەت دێت، لە سەر ڕووی فڕێدەدرێتە سەر بیابانێكی تەختی ساف، هیچیان قۆچ كەوانەیی یان بێ قۆچ یان قۆچ شكاو نین، بە قۆچ لە خاوەنەكانیان دەدەن وبە قاچەكانیان بەسەریدا دەڕۆن، كاتێک ئەوانەی سەرەتا تەواو دەبن ودێنە كۆتایی سەر لە نوێ دەستپێدەكەنەوە بۆ ماوەی درێژایی ڕۆژێک كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە هەتا دادوەری لە نێوان هەموو بەندەكاندا تەواو دەكرێت، پاشان ڕێگەی خۆی پێ نیشان دەدرێت، یان بەرەو بەهەشت یان بەرەو دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە ئەسپ؟ فەرمووی: «ئەسپ سێ جۆرە: بۆ هەندێک كەس هۆی توشبوونە بە تاوان، بۆ هەندێكیش هۆی پاراستن وپۆشینە، بۆ هەندێكی تریش هۆی دەستكەوت وپاداشتە، جا ئەوەی كە تاوانە بۆی: پیاوێکە بۆ خۆدەرخستن وشانازی ودژایەتی موسڵمانان ڕایگرتووە، بۆ ئەو تاوانە. ئەوەیشی بۆی دەبێتە قەڵغان وهۆی پاراستنی لە ئاگر: كەسێكە لە پێناو خودا ڕایگرتبێت، مافی خودا فەرامۆش ناكات لە بەكارهێنانیدا بۆ سواری وبەخشینی بۆ جیهاد، ئەمە بۆی دەبێتە قەڵغان، بەڵام ئەوەی بۆی دەبێتە هۆكاری بەدەستهێنانی پاداشت: كەسێكە لە پێناو خودا ڕایگرتبێت بۆ بەرژەوەندی موسڵمانان، لە دەشتێكی فراوانی سەوزاییدا، هەموو ئەو گژوگیایانەی لەو دەشتە فراوانە سەوزەدا دەیخوات بۆی دەنووسرێن بە چاكە بە ئەندازەی ئەوەی خواردوویەتی، تەنانەت هەموو پاشەڕۆ ومیزەكەیشی بە چاكە بۆی دەنووسرێت، ئەگەر پەتەكەی بپچڕێت تەپۆڵكەیەك یان دوو تەپۆڵكە سەركەوت؛ ئەوا خودا بە قەدەر جێی پێكانی وپاشەڕۆكانی چاكەی بۆ تۆمار دەكات، كاتێک خاوەنەكەی دەیباتە سەر هەر چەم وڕووبارێك بۆ ئەوەی ئاوی بدات، خودا بە ئەندازەی ئەو ئاوەی دەیخواتەوە چاكەی بۆ دەنوسێت».

[صەحیحە] [بوخاری و موسلیم هاوڕان لەسەری]

پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- چەند جۆرێك لە سامان ڕووندەكاتەوە، لەگەڵ باسكردنی سزای ئەوانەی زەكاتی ئەم جۆرانە نادەن لە ڕۆژی قیامەتدا، لەوانەیش: یەكەم: ئاڵتون وزیو وئەو شتانەیش كە حوكمیان هاوشێوەیە لە سامانەكان وشتومەكە بازرگانیەكان، كە زەكاتیان تێدا واجبە بەڵام نایدەن، ئەگەر ڕۆژی قیامەت بێت ئەوا دەتاوێنرێنەوە ودەكرێن بە پارچە لەوحێكی گەورە، وگەرم دەكرێن لەناو ئاگری دۆزەخدا، وخاوەنەكەی پێ سزا دەدرێت، بۆیە لاتەنیشتی ڕووی ونێوچەوانی وپشتی پێ داخ دەكرێت، هەركاتێك سارد بێتەوە؛ دووبارە گەرم

دەكرێتەوە، بەم شێوەیە سزادانی بەردەوام دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا كە ماوەكەی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا خوای گەورە حوكم دەكات لەنێوان خوڵقێنراوەكاندا، ئینجا لە خەڵكی بەهەشت دەبێت یان لە خەڵكی دۆزەخ. دووەم: خاوەنی وشتر كە زەكاتی فەرز وماف جێبەجێ ناكات لە وشترەكانی، لەو مافانەیش: دۆشینیان وبەخشینی شیرەكان بە هەژارە ئامادەبووەكان، لە ڕۆژی قیامەتدا ئەم وشترە گەورە وقەڵەوانە دەهێنرێت وژمارەیان زیاترە، وخاوەنەكەیان ڕادەخرێت لەسەر زەویەكی فراوان وتەخت، وشترەكان پێدەنێن بە خاوەنەكەیان، وبە ددانەكانیان گازی لێدەگرن، ئەگەر كۆتا دانەیان بەسەریدا بڕوات ئەوا یەكەم دانەیان دیسانەوە پێی پێدا دەنێت، بەم شێوەیە سزادانی بەردەوام دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا كە ماوەكەی بەپێی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا خوای گەورە حوكم دەكات لەنێوان خوڵقێنراوەكاندا، ئینجا لە خەڵكی بەهەشت دەبێت یان لە خەڵكی دۆزەخ. سێیەم: خاوەنی گاگەل -گا ومانگا- وپەز -مەڕ وبزن- كە زەكاتی فەرز جێبەجێ ناكات لە مەڕوماڵاتەكەیدا، لە ڕۆژی قیامەتدا ئەم گاگەل وپەزانە دێن وبێ ئەوەی هیچ كەمیان كردبێت بەڵكو زیاترن، وخاوەنەكەیان ڕادەخرێت لەسەر زەویەكی فراوان وتەخت، هیچیان قۆچ كەوانەیی یان بێ قۆچ یان قۆچ شكاو نین، بەڵكو هەموویان لە باشترین شێوەدان، بە قۆچەكانیان لە خاوەنەكەیان دەدەن وپێی بەسەردا دەنین، كاتێك ئەوانەی كۆتایی تەواو دەبن؛ دیسانەوە ئەوانەی سەرەتا سەر لە نوێ دەستپێدەكەنەوە، بەم شێوەیە سزادانی بەردەوام دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا كە ماوەكەی بەپێی پەنجا هەزار ساڵە، هەتا خوای گەورە حوكم دەكات لەنێوان خوڵقێنراوەكاندا، ئینجا لە خەڵكی بەهەشت دەبێت یان لە خەڵكی دۆزەخ. چوارەم: خاوەنی ئەسپ، ئەمیش سێ جۆرە: یەكەم: هۆكاری گوناهباربوونیەتی، ئەگەر بۆ ڕیا وشانازی وجەنگان دژی ئیسلام ڕایگرتبێت. دووەم: هۆكارە بۆ پاراستنی، دەرهەق بە كەسێك بۆ جیهاد كردن لە پێناو خوای گەورە بەكاریبهێنێت، پاشان چاكەكارە بەرامبەری بە خواردن پێدانی ودابینكردنی پێویستیەكانی، وپێدانی نێرەكانی بۆ زاوزێ كردن. سێیەم: هۆكاری بەدەستهێنانی پاداشتە، دەرهەق بە كەسێك بۆ جیهاد كردن لەپێناو خوای گەورە ڕایگرتبێت بۆ سوود گەیاندن بە مسوڵمانان، لە دەشتێكدایە دەلەوەڕێت، هەر شتێك بخوات بە ئەندازەی خواردنەكە چاكە بۆ خاوەنەكەی دەنووسرێت، وبە ئەندازەی ڕیخ ومیزەكەی پاداشتی بۆ دەنووسرێت، وئەگەر پەتەكەی بپچڕێت وبڕوات وڕابكات بۆ هەر شوێنێكی بەرز لەسەر زەوی؛ ئەوا خوای گەورە بەئەندازەی شوێنپێ وڕیخەكەی چاكە بۆ خاوەنەكەی دەنووسێت، وئەگەر تێپەڕیێت بەلای هەر ڕووبارێكدا ولێی بخواتەوە لەكاتێكدا خاوەنەكەی نایەوێت ئاوی بدات؛ ئەوا پەروەردگار بە ئەندازەی خواردنەوەكەی پاداشت بۆ خاوەنەكەی دەنووسێت. پاشان پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- پرسیاری لێكرا سەبارەت بە گوێدرێژ، ئایا وەكو ئەسپ وایە؟ فەرمووی: هیچ شتێك لە شەریعەتدا دانەبەزیووە تایبەت بە گوێدرێژ مەگەر ئەم ئایەتە تایبەتە نەبێت، كە گشتیە بۆ هەموو جۆرەكانی گوێڕایەڵی وسەرپێچی؛ كاتێك خوای گەورە دەفەرموێت: ﴿فَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٍ خَيۡرٗا يَرَهُۥ (7) وَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ (8)﴾ [الزلزلة]، واتە: ﴿جا هەركەسێك بە ئەندازەی گەردیلەیەكی هەرە ورد چاكە وخێری كردبێت دەیبینێتەوە (7) وجا هەركەسێك بە ئەندازەی گەردیلەیەكی هەرە ورد خراپە وشەڕی كردبێت دەیبینێتەوە (8)﴾، هەركەسێك گوێدرێژ ڕابگرێت وەكو گوێڕایەڵیەك ئەوا پاداشتەكەی دەبینێتەوە، وئەگەر بۆ سەرپێچی بەكاریبهێنێت ئەوا سزاكەی وەردەگرێتەوە، وئەمیش گشتگیرە بۆ هەموو كردەوەكان.

https://www.sunnah.global/hadeeth/ku/show/6611

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

لجنة الدعوة الإلكترونية
EDC E-Da'wah Committee